

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Město Český Brod
náměstí Husovo 70
282 01 Český Brod

Váš dopis značky

Naše značka
MK 41113/2018 OPP

Vyřizuje/linka
Dědková Olga Mgr. / 428

V Praze dne: 11.6.2018

Věc: řízení o prohlášení bývalé občanské záložny (nová radnice) č. p. 70 na Husově náměstí, obec Český Brod, okres Kolín, Středočeský kraj, za kulturní památku – rozhodnutí

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 41113/2018 OPP, sp. zn. MK-S 1939/2018 OPP, ve výše uvedené věci.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: Rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 41113/2018 OPP, sp. zn. MK-S 1939/2018 OPP ze dne 11. 6. 2018

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, generální ředitelství
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Městský úřad Český Brod, úsek památkové péče
Krajský úřad Středočeského kraje, úsek památkové péče
Vlastní

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

V Praze dne 11. 6. 2018
č. j. MK 41113/2018 OPP
sp. zn. MK-S 1939/2018 OPP

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče

prohlašuje

podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, bývalou občanskou záložnu (nová radnice) č. p. 70 na Husově náměstí, na pozemku st. parc. č. 48, spolu s pozemkem st. parc. č. 48, k. ú. Český Brod, obec Český Brod, okres Kolín, Středočeský kraj,

za kulturní památku.

Prohlášení za kulturní památku se nevztahuje na garáž a oplocení s branou na pozemku st. parc. č. 48 v k. ú. Český Brod.

V tomto řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je účastníkem řízení: Město Český Brod, náměstí Husovo 70, 282 01 Český Brod; IČO: 00235334.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je zakres umístění kulturní památky do kopie katastrální mapy.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo od Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze, podnět k prohlášení bývalé občanské záložny (nová radnice) č. p. 70 na Husově náměstí, na pozemku st. parc. č. 48, spolu s pozemkem st. parc. č. 48, k. ú. Český Brod, obec Český Brod, okres Kolín, Středočeský kraj, za kulturní památku. Podnět se netýkal garáže a oplocení s branou na pozemku st. parc. č. 48 v k. ú. Český Brod.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, jako odůvodnění uvedl: „Bývalá občanská záložna v Českém Brodě je kvalitní stavbou ve stylu české neorenesance od renomovaného architekta Antonína Turka (1861-1916), působícího především v Praze na Královských Vinohradech, kde byl v roce 1899 jmenován vrchním inženýrem. Mezi jeho realizace tak patří například Vinohradská vodárenská věž, Vinohradská tržnice nebo Národní dům na Vinohradech. V kontextu Turkovy tvorby se jedná o jedno z jeho raných děl, ovlivněných ještě stavbami o generaci staršího Antonína Wiehla. V kontextu neorenesanční architektury v regionu není stavba nadprůměrná, ale je jedinou svého druhu v Českém Brodě. I přes finanční obtíže stavebníka, jehož původním záměrem byla větší stavba s nárožní věží a honosnějšími interiéry, byla záložna dokončena v reprezentativní podobě, a tvoří tak důstojný protějšek sousední sokolovně z roku 1884 od Jana Kouly (rejst. č. ÚSKP 105733). V roce 1910 pak bylo před záložnou na místě bývalé kašny vybudováno secesní sousoší Prokopa Holého od Karla Opatrného (rejst. č. ÚSKP 105733). Díky výstavbě těchto tří výrazných objektů tak zde na začátku 20. století vznikl protějšek historického jádra města se sakrálním areálem kostela sv. Gotharda a dominantní gotickou zvonící. Tato skutečnost, spolu s reprezentativním vzhledem objektu, také vedla k tomu, že se sem po roce 1948 přestěhoval městský úřad, jehož významu odpovídal neorenesanční objekt spíše než stará radnice, která v té době již prošla purizací. Bývalá záložna, známá dnes již jako nová radnice, představuje výraznou stavební dominantu Husova náměstí, do kterého se obrací svým hlavním průčelím s hodnotným neorenesančním dekorem. Budova má velký význam urbanistický, neboť stojí v nároží, u něhož ústí do středověkého města jediná ulice novodobě proražená v městském opevnění. Stavba, přes své pozdější úpravy, obsahuje velkou řadu cenných historických uměleckořemeslných prvků, ať již v prezentovaném stavu (fasády, detaily v interiérech a na schodišti), tak v dlouhodobě zakonzervovaném stavu (historická výzdoba zasedacího sálu pod novodobým obložením). Nynější využití objektu jako hlavního sídla regionální správy navíc skýtá do budoucna možnosti pro důstojnou obnovu celého objektu v historickém reprezentativním duchu.“

Ministerstvo kultury podnět vyhodnotilo a zahájilo správní řízení o prohlášení předmětné stavby s pozemkem za kulturní památku. Účastník řízení byl o zahájení řízení vyrozuměn podle § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, dopisem Ministerstva kultury ze dne 28. 2. 2018, č. j. MK 15231/2018 OPP, a byl informován o svých právech a povinnostech v řízení.

V řízení se vyjádřil Městský úřad Český Brod, Odbor stavební a územního plánování - památková péče, který ve svém dopise s č. j. MUCB 17240/2018, sp. zn. S-MUCB 13348/2018/OSÚP-Jin, ze dne 20. 2. 2018, prohlášení předmětné stavby s pozemkem za kulturní památku doporučil s odůvodněním: „Občanská záložna č. p. 70 se nachází na území Městské památkové zóny (dále jen „MPZ“) Český Brod, vyhlášené SKNV Praha dne 28. 9. 1990 v severozápadním koutu historického náměstí hned poblíž Sokolovny, evidované v Ústředním seznamu kulturních památek (dále jen „ÚSKP“) pod rejstř. č. 105745.

Občanská záložna byla postavena v letech 1897-98. Její architekt Antonín Turek ji koncipoval ve stylu české novorenesance. Její tvarové bohatství novorenesančních

stylotvorných prvků se všemi svými atributy jí řadí na přední místo hodnotného souboru českobrodských veřejných objektů, vzniklých na konci 19. století a na začátku 20. století. Stavebně-historická, umělecko-řemeslná a umělecká hodnota budovy ji plně legitimizuje, aby byla jmenovitě chráněna jako kulturní památka.

Vzhledem k významnosti výše uvedené občanské záložny, doporučuje Městský úřad v Českém Brodě, stavební odbor památkové péče, jako příslušný orgán státní památkové péče podle ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, prohlásit občanskou záložnu č. p. 70 v k. ú. Český Brod na pozemku st. p. č. 48 (bez garáže, oplocení s branou a novodobého obložení zasedacího sálu) za kulturní památku.“

V řízení se dále vyjádřil Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor kultury a památkové péče, který ve svém stanovisku ze dne 12. 3. 2018, č. j. 031493/2018/KUSK, sp. zn. SZ_031493/2016/KUSK, prohlášení předmětné stavby s pozemkem za kulturní památku rovněž doporučil. Dále uvedl: „*Novorenesanční budova bývalé občanské záložny se nachází v centru města, na Husově náměstí, na území městské památkové zóny Český Brod. Budova byla postavena v letech 1897-98 podle projektu architekta Antonína Turka (1861-1916), žáka Josefa Schulze. Antonín Turek byl pokračovatelem neorenesančního stylu Antonína Wiehla. Tvorba Antonína Turka je spjata především s jeho rodným městem Prahou, kde realizoval řadu význačných veřejných budov, např. radnici v Nuslích, vodárenskou věž na Vinohradech (spolu J. Franzlem), školu Na Smetance (spolu J. Franzlem), Vinohradskou tržnici, Národní dům na Vinohradech, podílel se také na projektu Vinohradského divadla. Jeho tvorba zahrnuje i řady dalších nerealizovaných projektů.*

Stavba bývalé občanské záložny je dílem architektonických kvalit. Na území Středočeského kraje představuje tato stavba jedinou známou realizací Antonína Turka. Budova představuje významnou architektonickou a památkovou dominantu městské památkové zóny Český Brod, je součástí stavebního rozvoje města v období konce 19. stol. Objekty občanských záložen představují typologicky specifický druh staveb, mnohdy byly jejich hodnoty opomíjeny.“

Účastník řízení byl v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, informován v dopise ze dne 26. 3. 2018, č. j. 21301/2018 OPP, o tom, že již byly shromážděny všechny podklady pro rozhodnutí a byl vyzván, aby se vyjádřil jak k nim, tak ke způsobu jejich zjištění, případně navrhl jejich doplnění v zákonem stanovené lhůtě.

Účastník řízení této možnosti nevyužil.

Popis souboru dle NPÚ:

Patrový nárožní dům s neorenesanční fasádou stojí na severní straně Husova náměstí. Budova lichoběžníkového půdorysu je komponována jako dvoukřídlá stavba v řadové zástavbě (v současné době stojí osamoceně).

Dům kryje v půdorysu dvakrát zalomená sedlová střecha, lemovaná z jihu a západu vysokou atikovou zdí s patrovými volutovými štíty. Architektonicky zdobené je zejména jižní šestiosé průčelí do náměstí a západní pětiosé průčelí do boční ulice. Zvýrazněn je především jednoosý nárožní rizalit a vstup ve středu jižního průčelí, rámovaný předsazenou edikulou s dvojicí toskánských sloupů vynášejících balkon. Přízemí s půlkruhově zaklenutými okny je zdobeno pásovou bosáží, zalomenou nad okny do klenáků. V nárožním rizalitu je bosáž členěna svislým spárováním na kvádry a širší okna zde rámuje štuková archivolta s vrcholovým klenákem, shodná jako kolem hlavního vstupu. Bosáž přízemí je nahoře

lemována vlysem s triglyfy a metopami, nad nímž je vysazena profilovaná patrová římsa. Patro s obdélnými okny má výrazně odsazen parapetní sokl s balustrádami pod okny rizalitu a na balkonu nad vstupem. Na parapetní římse jsou v rizalitu osazeny kanelované pilastry vysokého řádu s kompozitními hlavicemi, podpírajícími vlys se štukovými festony. Pole mezi pilastry člení štuková zrcadla a okna rámuje archivolta s volutovým klenákem. Okna mimo rizalit rámují štukové suprafenestry se segmenty římsy podpíranými konzolami. Supraporta nad dveřmi na balkon je završena segmentovým frontonem, na němž leží dvojice puti. Plocha mezi okny je z režných bílých cihel a nahoře ji lemuje hladký vlys. Celou fasádu shora ukončuje konzolová korunní římsa, na níž spočívá atiková zeď se šesti volutovými štíty s pilastry a čučky. Líc zdi i štítů je zdoben reliéfními štukovými zrcadly s vegetabilními motivy. Dvojice patrových štítů na rizalitu je širší a převýšená o jednu úroveň. Severní fasády do parčíku a dvorku jsou pouze v přízemí zdobeny pásovou rustikou a horní část je hladce omítaná. Vertikální okna na schodišti jsou novodobě zazděna luxfery.

Interiér budovy je členěn na dvě dvoutraktová křídla napojená v tupém úhlu. Do náměstí jsou obráceny kanceláře a na dvorní stranu chodba. K severovýchodní straně chodby je připojeno dvouramenné schodiště sestávající ze tří navazujících částí. Na prosté jednoramenné schody do suterénu navazuje reprezentativní schodiště do patra s pískovcovou balustrádou v zábradlí a toskánským sloupem na podestě. Spojení mezi patrem a novodobě zobytněným podkrovím pak zajišťuje železobetonové schodiště, kvůli jehož stavbě byla vybourána polovina stropu schodišťové haly. Prostory v suterénu jsou klenuté segmentovými klenbami do pasů, přízemí je klenuté neckovými klenbami a vstupní předsíní dvěma poli křížových kleneb. Stěny předsíně a chodeb člení štukové arkády podpírané pilastry s toskánskými hlavicemi. Bývalý hlavní prostor záložny s přepážkami je novodobě upraven na zasedací sál s dřevěným obložením stěn a akustickým podhledem. V chodbě vedle sálu se nachází historický trezor z doby výstavby od firmy Tresoria Praha. Kanceláře v patře mají ploché omítané stropy. Novodobě upravené podkroví má stěny i krov zakryty sádkartonem a osvětlují ho dvojice střešních oken.

Během hodnocení Ministerstvo kultury pečlivě zvážilo všechny výše uvedené podklady a stanoviska a rozhodlo o prohlášení budovy bývalé občanské záložny (nové radnice) č. p. 70 na Husově náměstí (spolu s pozemkem st. parc. č. 48 v k. ú. Český Brod) v Českém Brodě za kulturní památku.

V řízení bylo zjištěno, že bývalá občanská záložna v Českém Brodě byla postavena v letech 1897-1898 na místě dvou zbořených středověkých domů v severozápadním rohu náměstí. Novostavba tak vyrostla v historické řadové zástavbě po obvodu náměstí a zároveň již reflektovala nové urbanistické požadavky města dosud uzavřeného hradbami. Budova, která dnes slouží jako městský úřad, představuje kvalitní stavbu postavenou ve stylu české neorenesance. Je jedním z raných děl významného architekta Antonína Turka, který působil především v Praze.

Stavba má význačnou urbanistickou hodnotu, neboť se nachází v centru města a je výraznou stavební dominantou Husova náměstí, do kterého se obrací svým hlavním průčelím s hodnotným neorenesančním dekorem. Budova se v místě významně pohledově uplatňuje a spoluutváří tak zdejší historické prostředí. Stavba se i přes některé novodobé stavební úpravy do současnosti dochovala víceméně v autentickém vzhledu. Kromě původních historických konstrukcí (stěny, stropy, schodiště) se zde stále nachází i velké množství cenných historických uměleckořemeslných prvků a detailů (fasády, klempířské prvky, mramorové obklady na chodbě a schodišti, štuková výzdoba stěn vestibulu, vstupní portál bývalé úřadovny, části štukové výzdoby stropů, původní dveře s obložkami ve většině místností).

Ministerstvo kultury zkonstatovalo, že výraznou proměnou prošel hlavní sál bývalé záložny, který byl upraven na zasedací síň radnice. Stěny i strop byly obloženy novodobým dřevěným obložením, pod kterým se ovšem pravděpodobně stále nachází původní historická štuková výzdoba. Uvedené novodobé dřevěné obložení zasedacího sálu je nedílnou součástí stavby č. p. 70 a stává se spolu s ní rovněž kulturní památkou. Nicméně není nositelem památkových hodnot, naopak se dle názoru Ministerstva kultury jedná o rušivou a nevhodnou úpravu původního interiéru.

Ministerstvo kultury prohlašuje za kulturní památku také pozemek st. parc. č. 48 v k. ú. Český Brod, na kterém stavba č. p. 70 stojí. Památková hodnota tohoto pozemku se odvíjí od památkových hodnot uvedené stavby, se kterou je tento pozemek historicky spjat a tvoří s ní jeden nedílný celek.

Ministerstvo kultury závěrem konstatuje, že budova bývalé občanské záložny (nové radnice) č. p. 70 na Husově náměstí (spolu s pozemkem st. parc. č. 48 v k. ú. Český Brod) v Českém Brodě svým umístěním, historickou, architektonickou i urbanistickou hodnotou a zachovanými konstrukcemi i stavebními detaily splňuje podmínky pro prohlášení věci za kulturní památku ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha č. 1: bývalá občanská záložna (nová radnice) č. p. 70 na Husově náměstí, na pozemku st. parc. č. 48, spolu s pozemkem st. parc. č. 48, k. ú. Český Brod, obec Český Brod, okres Kolín, Středočeský kraj - kopie katastrální mapy s vyznačením umístění věci; nedílná součást tohoto rozhodnutí

